Nro 96.

KURYER LITEWSKI

Za Naywyższym Dozwoleniem

IMPERATORA JMCI CAŁEY ROSSYI.

w WILNIE V. S. 4. GRUDNIA 1801 ROKU WE SRZODĘ

z Petersburga V. S. 22 Listopada.

Wiborgskiego regimentu garnizonowego Major Liapunow naznaczony Plac-Majorem w Wiborgu. Szef Wiborgskiego muszkietyerów regimentu Generał Major Ganża będzie Szefem Chersońskiego regimentu garnizonowego; od armii Generał Major Alsufiew 3. Szefem Wiborgskiego regimentu muszkietyerów; Inżenierów Generał Major Harting Kommendantem w Chersonie. Cesarskiey służby Półkownik Wincingerode przyięty do Rossyiskiey w równey randze, umieszcza się w świcie Monarszey. Bywszey służby Polskiey Porucznik Graf Rostworowski przyięty do Rossyjskiey z rangą Kornета w leibgwardyi konney. Major Graf de Castro Lacerda umieszczony w Kijowskim regimencie grenadyerów, Litewskiego regimentu muszkietyerów Major Maximow na własną prośbę z wyższą rangą przeydzie do służby cywilney. Znayduiący się przy Cronsztadzkim kanale Piotra W. Inżenierów Półkownik Debrunold, otrzymał rangę Generał Majora z starszeństwem. Generalny Konsul w Corfu Kolleski Konsyliarz Benaki otrzymał order S. Anny 2. klasy. IMPERATOROWA JMSC d. 15. Września zaszczycić raczyła orderem S. Katarzyny większego Krzyża. Xiężnę Wilhelminę Badeńską; Xiężnę Anhalt Bernburg; Xiężnę Italiiską Grafinię Suworow Rimnińską; Xiężnę Anastazyą Dołhorukow; orderem Krzyża mnieyszego: Xiężnę Annę Prozorowską; Stats-Damę Grafinię Katarzynę Gołowkin; Grafinię Alexandrę Tatyszczew; Grafinię Elżbietę Musin Puszkin; Grafinię Gudowiczową; Xiężnę Barbarę Galicin; Elżbietę Cheraskow; Xiężnę Natalią Galicin; Xiężnę Annę Galicin; dnia zaś 15. Października Przełożoną Alexandrowskiego klasztoru Xiężniczkę Kozłowską.

Generał Major Medem naznaczony Szefem 10. batalionu artylleryi. Major Witowtow umieszcza się w batalionie 6; Podpółkownik Xiąże Myszecki 2, w 13. Stanu Konsyliarz Tobolski Wice Gubernator Olin, otrzymał pozwolenie przyięcia wychowanków swoich do imienia i familii. Prezydent Orenburgskiego sądu głównego Stanu Konsyliarz Macniew uwolniony od służby w nadgrodę 47 letnich usług bez przygany miesc będzie pensyą dożywotnią połowy gaży. Mińsk Guberński Prokuror Kolleski Konsyliarz Szyc dla choroby uwalnia się od obowiązków z połową gaży, póki do zdrowia nie przyidzie. S. Petersburgski Wice Gubernator Zawaliwski za wielorakie zasługi otrzymał stopień Aktualnego Stanu Konsyliarza. Będący przy Collegium interessów zagranicznych Wilamów został Nadwornym Konsyliarzem. Ober-Hofmistrz Tarsuków mieć będzie główny dozor Kantory Hof—intendétskiey.

z Wiednia 2. Grudnia.

Przysłana ze Włoch wiadomość, że kommenderuiący Generał en chef Murat zburzyć roskazał twierdze Werony i Legnago na prawym brzegu Adigi, zadziwia naszą publiczność; słychać że podobnym sposobem upadnie Peschiera; robota spieszne idzie; wnosić trzeba że ta okoliczność umowioną bydź musiała między rządem Austryackim i Francuzkim. — Biskupi Francuzcy w państwie Cesarskiém i Rzeszy dotąd mieszkaiący, przysłali do Kardynała Ruffo odpowiedź na list Oyca S. każdy z osobna; treść oney nie wiadoma; rozumieią niektórzy, że Biskup de Meaux i Luçon rezygnowali; inni odstąpić nie chcą owczarni. — Nie ustaie pogłoska o nastąpić maiącém wkroczeniu woysk Austryackich do Cisalpińskich powiatów, które Mantuą są bliższe. — Od kilku tygodni bardzo wielka liczba Szwaycarskiey młodzi przybyła do naszego Uniwersytetu; na naukę; co dawniey rzadko się zdarzało, gdy spokoyność kwitnęła w ich Oyczyźnie. — Cóżkolwiek piszą niektórzy z Francuzkich lekarzów, Austryaccy z wielkim pożytkiem szczepią ospę krowią w państwach dziedzicznych, stanowczie utrzymuiąc, że ten wynalazek jeden jest z naylepszych wieku naszego. — Ponieważ nawet po oddaleniu się z tuteyszych okolic woyska tego, nie ustawała drożyzna, Cesarz Jmć 200. tysięcy miar zboża w Bawaryi zakupić roskazał, którego część już zprowadzono. — Generałowi artylleryi Lilien Arty Xiąże Karol powierzył Departament rachunkowy w Collegium woiennym. — Xiąże Modeński nie przyimuiąc zamiany ofiarowaney za dziedzictwo stracone we Włoszech, dwie główniey sze przyczyny dawał: Brisgau nie czyni rocznego dochodu nad 300. tysięcy zł. rynsk: Modena więcey miliona przynosiła; Xiąże nie dał naymnieyszey przyczyny rządowi Francuzkiemu do zaymowania odwiecznéy własności Estenskiego domu. — Cesarz Jmć przyimował Konsyliarza Stanu Champagny z nadzwyczayną okazałością, jaka dawniey nie była w zwyczaiu, podczas pierwszey audyencyi. Sprawiło to niektórym podziwienie. Odpowiedział Monarcha: że gdy naród Francuzki wielkie zwykł znaczenie przywiązywać do powierzchownych obrządków; a pierwszy Konsul Ambassadora Cobenzl przyiął z szczególną dystynkcyą, Cesarz Jmć z strony swoiey musiał nieco odstąpić dawnego zwyczaiu.

z Constantinopola 26. Października.

Część flotty Tureckiey, która z Kapitanem Baszą przyłożyła się do odzyskania Egiptu, w tych dniach powracaiącą widzieliśmy do portu naszego; przywiozła kilkaset Francuzkich jeńców, którzy w więzieniu publicznem strzeżeni bydź maią, póki nie wygotuie Porta okrętów potrzebnych na odesłanie ich do oyczyzny. Sam Wielki Admirał jak słychać, przybył do Dardanelskiey ciasniny, gdzie czeka na wiatr pomyślny do dalszey żeglugi. Za powrótem jego zapalemy wielki fajerwerk. Dywan zatrudnia się dziś naybardziey urządzeniem potęgi morskiey; jest pogłoska iż u Anglików kuplć mamy 20. liniowych okrętów; wielkie tym sposobem summy wynidą za granice; mnieyszym kosztem zbudować można w domu te statki; nie zbywa Turkom na morskiey ammunicyi. Uroczystości, do których pobudką było odzyskanie Egiptu, trwać miały dni 12; nie trwały zaś jak 6. dni tylko; ponieważ przednieysi urzędnicy niezmierne czynić zaczęli wydatki, Sułtan raczył zapobiedz zruynowaniu bogatszych familii, skracaiąc czas okazaniu radości powszechney przeznaczony.

z Londynu 20. Listopada:

Admiralicya rozkaz wydała, ażeby odtąd statki pocztarskie utrzymywały kommunikacyą handlującym wygodną z Harwich do Cuxhaven, iak przed woyną bywało. — Synowie Królewscy, August i Adolf, maią bydź wkrótce wyniesieni na dostoyność Parowską pod tytułem Xiążąt: Camoridge i Sussex; Parlament ich opatrzyć musi przystoynym dochodem. Lord Keith i Generał Hutchinson otrzymaią godność Baronów Królestwa; zasługi Sidneia Smith przepomniane nie będą zapewne. — Lord S. Vincent i Xiąże Bedford zachorowali niebespiecznie; pierwszy powraca do zdrowia. — Thierney członek Oppozycyi ma bydź następcą Gubernatora Ceylanu Northa; to przynaymniey pewna że ostatni o dymissyą prosił; Thierney zna doskonale handel i wszystkie interessa osad Wschodnio-Indyiskich. — Smutną pewność mamy, że w New York pokazała się gorączka żółtą zwana; w Październiku tam umarło iuż kilkaset osob; mieszkańce których liczą 60 tysięcy, przynaymniey znaczniey przeniesli się do domów wieyskich. Rząd czyni co w jego jest mocy na zaradzenie złemu, zprowadzaiąc naybiegleyszych lekarzów; tak zaraźliwe choroby silnie przeszkadzaią, ażeby Amerykańskie prowincye rychło się zaludniły. U nas Admiralicya zaleciła, statkom z nowego świata do portów Angielskich przychodzącym ścisłą kwarantanę odprawować. Miastu New York Amerykanie sami kommunikacyą przecieli, co w handlowych interessach nie małą iest przeszkodą.

Ministrowie nasi podać mieli Francuzom propozycyą wrócenia Portugallii część Guianny traktatem Madryckim odstąpioney, w nagrodę eskadry nieprzyiacielskie wolność otrzymać miały, przed podpisaniem ostatecznego w Amiens traktatu, przedsięwzięcia wyprawy do S. Domingo, a nawet do Luizyany, iak niesie pogłoska. Zgodził się na to pierwszy Konsul. Margrabia Cornwallis w rapportach swoich wychwala grzeczność z iaką w Paryżu był przyięty; żywe oklaski czynione Posłowi od nieprzyiacioł nowo przejednanych, na rynkach, ulicach, mianowicie teatrach, nie raz łzy iemu radości wycisnęły. Na obiedzie u Ministra woiennego Berthier, poznał Generałow republikantskich: Moreau i Massenę. Nie wiadomo ieszcze, w Londynie, czyliteż w Edimburgu mieszkać będzie Graf d'Artoi; niedawno prosił Ministrów, ażeby mu dano pałac Hamptoncourt Królewski, w którym Xiąże d'Orange z familią lat blisko 7 przebywał; niemaiesz ze odpowiedzi, Xiężna d'Orange na wiosnę do Niemiec wyiedzie. Dyrektorowie kompanii Wschodnio Indyiskiey kontenci nie są z administracyi Wielkorządcy Margrabiego Wellesley; mianowicie ich z niechęciło założenie Uniwersytetu w Calcutta stolicy Bengalskiey. Niższa izba dziś naznaczyła 69 tysięcy F. S. na trzymiesięczne utrzymywanie Francuzkich roialistów, Amerykańskich loialistów. — W Irlandyi zagęściły się choroby między ludem pospolitym; wielu umiera bez ratunku; mówiono o tém w Parlamencie; odpowiedzieli Ministrowie, iż wkrótce Król złemu zaradzić potrafi.

Reprezentant Burdet gotuie się oskarżyć Pitta o woynę ieśli nie przedsięwziętą, przynaymniey bez potrzeby przedłużoną; to albowiem pewna, że gdybyśmy pokóy r. 1796 podpisać chcieli, nigdyby Francya tyle nie zyskała krajów. Fox ma wesprzeć wniosek Burdeta; nie trudno przewidzieć, że Pitt za pomocą przyiacioł usprawiedliwić się potrafi. — Dokładną wiadomość mamy, że w portach Francuzkich Brest, Toulon, Rochefort, L'Orient, etc. budują teraz 50 razem okrętow i fregat. — Lord Nelson usprawiedliwiaiąc ugodę z Mocartwami oboiętnemi zawartą, iasnie pokazał, że prawidło przez Francuzów napisane w Amerykańskim traktacie r. 1800: *na okręcie neutralnym wolne są towary*; tu mieysca nie ma; inaczey Anglia gotową była woiować do ostatniey krwie kropli. Wolno iest do portów nieprzyiacielskich prowadzić podczas woyny morskie ammunicye; pragnąłem, przydał Nelson, ażeby ta wolność dana była w zakończoney niedawno woynie; wyszłaby przecie na Ocean Francuzka flotta, zwyciężyliby śmy ią zapewne; upokorzony nieprzyiaciel twarde warunki musiałby podpisywać. Kara tym przepisana w północnym traktacie, którzyby śmieli oboiętne zatrzymywać okręta, nie może bydź rozciąganą do Angielskich Officyerow, którzy nic nigdy przeciwnego prawu i ustawom czynić nie zwykli — z Królem Jmcią Pruskim oddzielny traktat handlowy pisać zaczęto; ma bydź pozwolone wprowadzanie naszych towarow do państw iego, tych przynaymniey, które nie przeszkadzaią wzrostowi i wydoskonaleniu rękodzieł kraiowych.

Można mówić, że rzadkiém i iedyném prawie zdarzeniem, dziś Oppozycyi nie maią Anglicy. Minister Addington, rostropnością, umiarkowaniem, grzecznością zkoiarzyć umiał wszystkie strony; Fox, Grey, Thierney etc. głośno wychwalaią negocacyą i rząd iego. Gotuie się teraz ułatwić interessa skarbowe, i to pędzie probierskim kamieniem dóyrzałey rostropności iego. — Pisma nasze twierdzą śmiało, że na mocy konkordatu Francya 50 Biskupów mieć będzie; Oćiec S. darmie łaskawie przewinienia, iakich się kto dopuścił w czasie rewolucyinym przeciw Kościołowi, nauce, i karności iego; lecz z drugiey strony Duchowieństwo, które stan bezżenny porzuciło, użyte bydź nie może do Kościelney posługi. Każdy Biskup i Pleban stały dochod mieć na zawsze powinien. — Z Paryża wiadomość przyszła, że rząd Francuzki Angielskim kapitalistom, u których dług zaciągnął przed woyną, ma podać ugodę; procenta zaległe aż do r. 1799 odstąpione bydź przez nas muszą, ponieważ RPta do pomienionego czasu pod rządem rewolucyinym zostawała; od dnia zaś rewolucyi, która Konsulowi Buonaparte rząd naywyższy oddała, przestać musiemy na części procentu umówionego ledwie trzeciey; wyniszczona woyną Francya więcey dać nie może. Roberspierre i Jakobini, iak wiadomo, wszystkie kapitały i procenta zkonfiskowali prywatnym obywatelom tych narodów z któremi woiowali.

z Paryza 23 Listopada.

Minął iuż dzień 20, w którym kongres miał bydź rozpoczęty, a iednak Margrabia Cornwallis i Józef Buonaparte nie wyiechali do Amiens. Jeśli pogłoskom wierzyć trzeba, uda się tam Stanu Konsyliarz Portalis, imieniem RPtey i Oyca S. starać się maiąc o nadanie przywileiów Katolikom Irlandzkim. — Szef Brygady Duroc ma zostać Prefektem Konsulowskiego pałacu z pensyą 25 t. liwrów. — Xiąże de Richelieu z regestru emigrantów nie dawno wymazany, tu przybył; spodziewani wkrótce z Anglii Xiążęta: Choiseul i Laval, którym podobne dobrodzieystwo wyświadczył pierwszy Konsul. — Graf Campo Alange ma bydź Ministrem pełnomocnym Króla Jmci Katolickiego w Amiens na kongressie. — Uformowało się w stolicy naszey towarzystwo za cel maiące rozkrzewienie kunsztów, rękodzieł, i przemysłu w narodzie; pierwszy Konsul wziął 100 akcyi, Minister Chaptal 50; słowem nie ma urzędnika, uczonego, bogacza, któryby cząstki mieć tu nie chciał. D. 16 odprawiło się publiczne posiedzenie, gdzie 300 towarzyszów znaczniejszych liczono; wiele korzyści zad obiecuią dla kraiu Francuzi. — Z wysp Francuzkiey i Bourbon wiadomość przyszła, że tam zprowadzone z Oceanu południowego przed lat kilke chlebowemi zwane drzewa, rozmnożyły się szczęśliwie, i owoc iuż wydały. — Generał Leclerc z całém woyskiem zabrał się w Brest na okręta. Admirał Villaret roskazał ludowi morskiemu przeciąć wszelkie z lądem kommunikacye; telegraf doniesie rządowi o wyiściu flotty pod żagle. Stanu Konsyliarz Benezech; Generał Rochambeau w Nantes byli od kupców częstowani wspaniale.

Liv ingston Amerykański Poseł zawinął d l'Orient; przez niego wiadomość mamy, że n

wyspie S. Domingo niezgoda panuie między Murzynami; część przywiązana iest do konstytucyi od Generała en chef Toussaint napisaney; większa boi się, ażeby Francya murzynów nie ogłosiła za lud przeciw Oyczyźnie zbuntowany. Co widząc Toussaint chciał stronę swoią wzmocnić nowemi niewolnikami, i wiele ich tysięcy w Jamaice zakupić postanowił; Anglicy dla własnego bespieczeństwa na to nie pozwolili. Nakoniec Toussaint wypuścił na wolność Agenta RPtey Romme. który wraz odpłynął do Ameryki północney. — Generał Rampon Alexandryiski kommendant przybył do Toulonu; za nim pospieszyły Angielskie i Greckie statki w znaczney liczbie na których armia od wschodu powraca. Batalion kopaczów zakończywszy kwarantannę pospiesza do S. Quintin na zaczęcie roboty przy kanale. Generał Menou wkrótce spodziewany; na ten czas podobno rząd ogłosi rzetelne opisanie przypadków, które wydarły Egipt RPtey. — Pierwszy Konsul nakoniec zezwolił na wymazanie z regestru emigrantów trzech osob, za któremi był proszony usilnie przez 12 miesięcy od Ministra Talleyrand Perigord; to iest brata iego, P. d'Aumont, i Pfeffel. Donosząc o tey łasce Ministrowi Buonaparte napisał, że się spodziewa iż tey powolności żałowaćb nie będzie, a Francya w przywróconych obywatelach znaydzie wiernych synów.— W Cherbourg zaczęte przed woyną roboty pilnie kończone bydź maią ażeby w tym porcie flotty liczne stać mogły bespiecznie.

Gwardya Konsulowska; składać się będzie z 2ch batalionow grenadyerskich, 2ch strzeleckich, regimentu grenadycrow konnych, regimentu konnych strzelców i diwizyi artilleryi. W tych korpusach kommenderować maią: Generał infanteryi, kawaleryi, artilleryi, i korpusu inżenierów; Bessieres i Sougis pierwsze dwa mieysca zaieli. — Chleb w naszey stolicy bardzo iest dziś drogi; 4. funty kosztuią soldów 17; lud nieukontentowany szemrze; rząd stara się obfitość przywrócić. — Do pisania z Anglią handlowych traktatów naznaczeni: Cretel stanu Konsyliarz, Bertrand i Mourges; ostatni był Ministrem Ludwika 16. Włoch w tém mieście osiadły powiada, że wynalazł sposob prędkiego nadzwyczay chodzenia, za pomocą machiny elastyczney, którą nazwał: *embattolachiela stitechnia;* doświadczenie prawdę odkryie. — Dnia wczorayszego przy odgłosie armat zgromadzenie prawodawcze zaczęło swoie obrady. Minister Chaptal witał krótką przemową; Dupuis głosami 137. z 228. Prezydentem obrany. Pierwszy Konsul roskazał Konsyliarzem stanu, ażeby prawodawców prosili o wpisanie do praw księgi traktatów zawartych z Oycem S. Królem Dwóch Sycylii, Elektorem Bawarskim, Rossyą, Portugallią; do tego wyznaczeni: Portalis, Brune, Boulay, Fleurieu; inni doniosą o potrzebie urządzenia szpitalów, dokończenia księgi praw cywilnych. — Margrabiowie: Cornwallis, Lucchesini, wielu posłow zagranicznych, wielu kraiowych obywatelów przytomni byli uroczystemu obrządkowi; w krótce podobnym sposobem zaczęli posiedzenia swoie Trybunowie.

W zgromadzeniu prawodawczém Thibaudeau wiele mówił o dzisieyszym stanie RPtey. Pokóy wnętrzny w kraiu 724. rozboyników odniosło karę, inni iey czekaią. Z naywyższym Kapłanem religii Katolickiey umowę podpisano; utrzymywanie duchowieństwa skarbu nie obciąży; Luterskie i Kalwińskie kościoły będą urządzone. Armia od wschodu powraca; po tylu bitwach, chorobach, 5. tysięcy Francuzów tylko w Egipcie przez lat 3. zginęło, Guadalupa uspokoiona; do S. Domingo flotta i woysko pokóy zaniosą; na żadney wyspie niema niewolników, wyiąwszy Martinikę z iarzma Angielskiego wydobytą. Szkoły w kraiu otworzone; 6. milionów Konsul przeznacza na 30. Lyceów; RPta 6. tysięcy uczniów swoim kosztem utrzymywać będzie; Batawowie Helwetowie rząd odmieniwszy nam sprzyiaią; ostatni zatrzymuią 4. tysiące Francuzów dla wnętrznego pokoiu; tyż mieć chciał Król Etruskow. Piemont 27. dywizyą militarną zostanie. Bawarski Elektor nagrodę otrzymać musi przyzwoitą. Ponieważ Hiszpania pokóy oddzielny w Badajoz podpisała, traci Trinitadę &c.

z Amsterdamu 24. Listopada

Król Jmć Pruski następuiący list pisał do nowego Króla Etruskow. Monsieur mon frere & Cousin. Pisałes do mnie W. K. M. d. 27. Sierpnia; wprzód ieszcze listem pierwszego Konsula i Króla Jmci Katolickiego uwiadomiony byłem o nowym tytule do Toskanii przywiązanym. Z naywyższém ukontentowaniem przyimuie zdarzoną szczęśliwie spósobność okazania szacunku moiego tak dostoynym osobom, wszczególności zaś znamienitym przymiotom W. K. M. niezwłócznie jemu przyznaiąc dostoyność Królewską. Winszuię wstąpienia na Tron traktatem Lunewilskim ofiarowanego, życząc uprzeymie dni długich, pomyślnych rządów, szczęścia i pomyślności poddaństwa podległego berłu W. K. M. Czuły iestem nieskończenie na okazaną mnie ufność i przyiaźń, i chcę W. K. M. przekonać, iak prawdę w każdém zdarzeniu dać dowod moiego przywiązania i braterskich usług, do tych oświadczeń serdecznych łączę naywyższy szacunek z którym iestem W. K. M. dobry brat i kuzyn. Fryderyk Wilhelm.

z Hagi 21. Listopada.

D. 24. Nawałność morska w t. m. kilkakroć powracaiąca, brzegi nasze trupem i ułomkami rozbitych okrętów napełniła; nie sami tylko szkoduią Anglicy; zginęło kilka statków naszych, kilka Pruskich. Admirał Kingsbergen iawny domu Orange przyiaciel zasiadać będzie w morskim Departamencie; zasługi i talenta przeważyły nad wszystkie względy; Cambier, Nieveit, Pompe obrani do woiennego Departamentu, Abbema, Appelius, Voss, Mollerus do skarbowego; zgadzaią się powszechnie na to wszyscy, że Regencya nayoswieceńszych, i nayćnotliwszych mężów na urzędy naywyższe wynosi; tacy albowiem chociażby się w opiniah naybardziey różnili, tego przecie nie zapomną nigdy, że służyć trzeba wiernie Kraiowi; usuwaiąc zysk i względy osobiste. Z Algieru wiadomość przyszła o zdarzoney tam rewolucyi. Dey w rozruchu zabity, nowy obrany. W Bruxelles spodziewaią się Belgowie ogłoszenia konkordatu za dni 14. Francya ma być podzieloną na 30. wielkich Prefektur, z których każda utrzymywać mas woiego Biskupa; na tę zaś dostoyność wyniesionemi bydź maią ci, którzy się pospieszyli z ofiarowaniem dobrowolném żądaney od nich rezygnacyi. Kładniemy koniec Konstytucyi naszey:

Administratorowie obieraią sędziów i niższych urzędników; postrzegaią wykonania roskazów zwierzchności naywyższey i prawa; daią małoletnim dyspensę wieku. Oprócz Admini, stracyi Departamentowey każde miasto, wieś powiat, oddzielną mieć będzie dla siebie. Urzędników municypalnych Departamentowi, pozywać, sądzić, składać nie mogą; jeśli przewiną, sąd dla nich naywyższy narodowy. Mogą podatki w mieście nakładać za dozwoleniem Administratorów Departamentowych, na szczególną miasta, powiatu, potrzebę. W żadnym sądzie z krewnych zasiadać nie może; nikt sędzią nie będzie nie maiąc lat 25. Sąd jeden drugiemu pomagać powinien w wykonaniu wzaiemnych wyroków. W sprawach kryminalnych Dekret jest nie ważny, jeśli przestępstwo nie będzie wyszczególnione.

Wyroki taiemnie pisane i wykonywane nie będą. Konfiskatą nigdy mieysca mieć nie może. Rząd za radą sądu naywyższego, poda iak nayrychley księgę praw kryminalnych i cywilnych. Żołnierze morscy i lądowi w cywilnych tylko sprawach do trybunałów kraiowych pozwani bydź mogą; na inne mieć będą trybunał woyskowy. Sąd naywyższy narodowy składać się ma z 9 osob przez regencyą i zgromadzenie prawodawcze wybranych. Tu Sędziowie są dożywotniemi; na mieysce wakuiące sami podaią 4 kandydatów zgromadzeniu prawo-

dawczemu. Sądzą prawodawców, regentów, i wyższych urzędników, nawet gdy iuż urzędować przestali; sądzą sprawy między RPtą i prywatnemi obywatelami; maią dozor nad innemi sądami w całym kraiu; mogą zawiesić lub kassować ich wyroki; 7 osob obecnych bydź powinno, ażeby wyrok był iuż ostatecznym.

Sąd naywyższy mocen iest wydawać gleyty, dyspensę wieku. Instygatora narodowego obierze regencya; iakoteż trzech Prokuratorów narodowych; ci bydź powinni Doktorami prawa, formuią Syndykat narodowy; do niego należy wzgląd naywyższy na wszystkie w RPtey Collegia i Magistratury, urzędników narodowych i departamentowych, wyższych i niższych; postrzega żeby się nic nie stało konstytucyi przeciwnego i prawom; przyimuie stosowne do ich zgwałcenia skargi i doniesienia; odsyła rzecz całą do sądu naywyższego, którego wyrok iest bez appellacyi, gdy się uwalnia oskarżony; inaczey process powinien bydź przeyrzany na żądanie potępionego, przez tenże ląd z przydaniem 4 osob od niego wybranych. Oskarżony urzędnik RPtey od momentu oskarżenia traci wszelką władzę; kto pełni roskaz takiego człowieka, Oyczyznę zdradza. Syndykowie nie maią żadney władzy, nie mogą aresztować nikogo bez pozwolenia sądów kraiowych, wyiąwszy go rący uczynek, gdy kto zamysla czynić przeciw ko bespieczeństwu kraiowemu i konstytucyi; w tém zdarzeniu powinni wraz donieść o wszystkiém trybunałowi. Syndykowie mogą tedy drugich oskarżać. Sąd naywyższy na pod okiem samych Syndyków; widząc wykraczaiących wybierze trybunał z 9 Sędziów departamentowych złożony. Sąd naywyższy od regencyi oddalać się nie może. W przypadku wątpliwości o którymkolwiek z artykułów Konstytucyinych Collegia i urzędnicy odezwę uczynią do sądu naywyższego; ten widząc rzecz mniey iasną pisze do prawodawców i regencyi; wybranych 9. prawodawców, tyleż Regentow, i 9. osob sądu naywyższego wątpliwość rozwiążą, zawsze większością głosów.

Takie są zasady celnieysze Batawskiey konstytutyi zawarte w 106. artykułach; nie wspomnielismy nic o kondycyach które mieć powinien obywatel czynny w RPtey; bo te są prawie też same iakiesmy nieraz czytali w konstytucyach kilkunastu Francuzkich, Batawskich, Cisalpińskich &c. toż samo rozumieć trzeba o zbrodniach, które kazić zwykły lub odbierać zupełnie obywatelski charakter.

Od Rządu Gubernskiego Litewskiego Ogłasza się, ażeby życzący kupić z publiczney Licytacyi, dom Żyda Hirszy Zelikowicza, w Mieście wilnie położony, przynoszący rocznego dochodu 250 Rubli, a oceniony ze wszystką budowlą przynim znayduiącą się, memblami i niektóremi rzeczami na summę 2626 Rubli 75 Kopieiek w srebrney monecie, za pretensyą Generał Maiora Nosarzewskiego, stawali w Rządzie tuteyszym sami przez się, lub przez Plenipotentow swoich, dla targu i konkurencyi w terminach, pierwszym 9; drugim 12. i trzecim 17. dnia ninieyszego Miesiąca Xbra.

Magistrat Wileński powodem zbliżaiącego się w dniu 1. Msca Febr: przyszłego 1802. Ru terminu expiracyi Kontraktu, z Bonifacym Suchockim Poczt-Komisarz, na utrzymanie 50. koni Pocztowych stacyi Wileńskiey zawartego; przez ninieyszy Awiz w szczegule i w ogule Powszechność uwiadamia: iż na zawarcie Kontraktu do utrzymania koni Pocztowych, stacyi Wileńskiey, na rok następuiący 1802. od dnia 1. Febr: naznaczone dla targu są termina. to jest: dnie 11, 18, i 21. Msca Xbra teraznieyszego Roku; ktoby zatym życzył zaiąć się takowym obowiązkiem z należnemi do tago dowodami na pewność dotrzymania i zpełnienia warunków Kontraktowych, zechce iawić się na Ratuszu w Magistracie, gdzie w oznaczonych terminach od godziny 8. do 12. ranney, targ odbywać się będzie. 1801.

Podaie się do wiadomości, że trzy Rewersa jeden pod dattą 26. Julii z terminem opłacenia za dwanaście Miesięcy na summę złich Pruskich 3000, drugi 13. Julii, takaż do dwunastu Miesięcy termin opłacenia przeznaczony także za Miesięcy dwanaście na tyleż summy 3000. złich Pruskich, trzeci zaś Rewers pierwszego zbra w Ru idącym z wypłaceniem w terminie rzstu Mscy na summę 44037. Pruskich od JP. Ober-Bawera Królewieckiego, Krystyana Ditrycha wydane, na imie Szender Abram lub Abram Ziman, nikomu nie orderowane i nie adressowane, zginęły; i o tym doniesiono tymże wspomnionym Abrahamowi Senderowi, czyli Abrahamowi Zimanowi, ażeby nikomu innemu, jak tylko JP. Ober-Bawerowi Frydrychowi Ditrychowi zwrócili; uwiadamia się całą powszechność kraiową, ażeby takowe zginione Rewersa od niekogo-kolwiek nie nabywane i nie kupowane były, a komu wyż specifikowane Rewersa dostać się mogły, ma się zgłosić do Kantoru Josela Tobiasza i Kompanii onego Wileńskiego, i za takowe uwiadomienie powinną swą nadgrodę, od tegoż Kantoru odbierze.

W teraźnieyszym miesiącu Grudniu zaczyna się prenumerata Gazet i żurnałow na rok następuiący 1802. JJ. PP. abonnuiący raczą wcześnie zgłosić się do Pocztamtu Litewskiego, mianowicie o Gazety zagraniczne, ażeby się nie opóźniło zprowadzenie pierwszych Numerów. Nazwiska Gazet i żurnałów w ięzyku Niemieckim, Francuzkim, Polskim i Rossyiskim, tak przez Gazetę Kuryera Litewskiego, iakoteż przez osobne Tabelle, z wyrażeniem ceny ogłoszone były. Abonuią się wszystkie na rok tylko cały. Kuryer Litewski wychodzić będzie iak dotąd we Srzodę i Sobotę po godzinie z południa 3. Cena z pocztą na półrocze złotych 40. na mieyscu bierze się kwartałami, kosztuie złotych 15.

w Polskim ięzyku.

Gazeta Krakowska zł. Holl: R. 17. Ass: Bank. R. 28.

Kuryer Litewski zł. Holl: R. 12. Ass: Bank. R. 20.

Pamiętnik Warszawski zł. Holl: R. 18. Ass: Bank: R. 30.

Dziennik zdrowia P. Lafontaine zł. Hol. R. 18. Ass: Bank: R. 30.

w Rossyiskim ięzyku.

Gazeta Moskiewska Ass: Bank: R. 10.

Senacki do niey dodatek Ass: Bank: R. 8.

S. Petersburgska As, Bank. 15.

Senacki dodatek As. Bank. R. 15

Ipokrena pismo w Moskwie wychodzące As. Bank. R. 8.

Zurnał polityczny Hamburgski z Niemiecki Num. Ass: Bank: R. 8.